

Діагностика мазохізму у глибинному пізнанні психіки суб'єкта

Н. О. Іванова

Кафедра психології, глибинної корекції та реабілітації Черкаський національний університет імені Б. Хмельницького
м. Черкаси, Україна

Corresponding author. E-mail: natalivanova92@gmail.com

Paper received 25.01.18; Revised 28.01.18; Accepted for publication 30.01.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-PP2018-155VI65-15>

Анотація. Стаття виконана у руслі психодинамічної парадигми та присвячена проблемі діагностики мазохістичних тенденцій у глибинному пізнанні із використанням візуалізованих репрезентантів. Розкрито зміст термінів «мазохізм» та «діагностика», виокремлено їх основні ознаки. На основі проведених досліджень встановлено, що психомалюнок є об'єктивним виявленням особистісної проблеми суб'єкта та розуміння неусвідомлених детермінантів її виникнення. У статті висвітлюються діагностико-корекційні можливості психомалюнка, який об'єктивує наявність стабілізованих суперечностей психіки.

Ключові слова: активне соціально-психологічне пізнання (АСПП), глибинне пізнання, мазохізм, процесуальна діагностика, психодинамічна парадигма, психомалюнок, самопокарання.

Вступ. Сучасна психодинамічна парадигма (Т. С. Яценко) включає вивчення суперечливості психіки, що стабілізуються та обумовлюють особистісні проблеми суб'єкта. Особистісна проблема пов'язана з домінуванням енергії «мортидо» (руйнівної) над «лібідо» (конструктивної), що призводить до приглушення інстинкту самозбереження та проявів мазохізму. Внутрішні суперечності задаються тенденцією «до життя» ↔ «до психологічної смерті», що індивідуалізується через умовні та глибинні цінності, що детермінують систему психологічних захистів. Останні мають емотивну складову, яка вказує на зв'язок суб'єкта з первинними лібідними об'єктами (батьками).

Короткий огляд публікацій по темі. В науковий обіг поняття «мазохізм» введено віденським психіатром Р. фон Крафт-Ебінгом [15] відповідно імені австрійського письменника Л. фон Захер-Мазоха, у якого було діагностовано даний феномен [4]. У своїх дослідженнях вчений категорію мазохізму трактує як «сексуальне порушення, при якому пацієнт відчуває статеве збудження і задоволення, коли партнер заподіює йому фізичні та моральні страждання» [15, с. 190]. Це обумовило соціальну стереотипізацію поняття «мазохізм»: статево (сексуальне) порушення, розлад (перверсія, збочення, девіація), при якому сексуальне збудження і задоволення пов'язуються з фізичними чи психічними стражданнями (насильство, фізичний біль, образа, приниження, психологічний дискомфорт) [7, 10, 14].

Аналіз наукових джерел дає можливість стверджувати, що термін мазохізм розглядається як форма агресії, яка зорієнтована, повернута на самого себе (самопокарання, знедолення, обмеження можливостей задоволення власних потреб), схильність отримувати задоволення, відчуваючи приниження, насилля [13, 14, 18].

Стаття виконується в ракурсі психодинамічної теорії, яка ставить акцент на пізнанні психіки у її цілісності в свідомих і несвідомих виявах, з урахуванням внутрішніх (неусвідомлених) передумов виникнення особистісної проблеми [19-23]. Пізнання психіки розкриває наявність суперечливих її тенденцій, розумінню яких сприяє глибинно-психологічне дослідження психічного, що має реалізацію в методі активного соціально-психологічного пізнання (АСПП). Прийоми, які використовуються в психокорекційній практиці груп АСПП спрямовані на об'єктивування глибинних детермінантів психіки.

Мета статті. Розкрити основні методи пізнання мазохізму у діагностико-корекційному процесі активного соціально-психологічного пізнання психіки суб'єкта (АСПП).

Матеріали і методи. В основу досліджень мазохістичних тенденцій психіки суб'єкта, було покладено емпіричний матеріал груп АСПП. Метод АСПП спирається на закони позитивної дезінтеграції та вторинної інтеграції психіки на більш високому рівні психічного розвитку суб'єкта, процесуальну діагностику в єдності з корекцією. Таким чином, метод АСПП є системно впорядкованим і реалізується в конкретних методиках, провідною серед яких є психоаналіз комплексу тематичних малюнків. В центрі дослідницької уваги перебував метод психоаналізу комплексу тематичних малюнків, який базується на психодинамічному підході до інтерпретації архетипно-символічного емпіричного матеріалу учасників груп АСПП.

Результати та їх обговорення. Аналіз літературних джерел вказує на те, що термін «діагностика» вперше був використаний в медицині, де трактувався як «вивчення причин захворювання, принципи встановлення діагнозу» [7; с. 67]. Психологічний словник подає категорію «діагностика» як різнобічне обстеження людини з метою виявлення індивідуальних особливостей розвитку її психіки, здібностей, характеру, мотивації, особистісних якостей, акцентуацій, відхилення від норми [13, с. 169]. Розвиток психодіагностики пов'язаний з вивченням особливостей людської психіки в руслі експерименту і точних методів природничих наук. Першим її джерелом стала експериментальна психологія (В. Вундт) та розробка тестових методик, зорієнтованих на вивчення конкретних особистісних характеристик суб'єкта (А. Біне, Ф. Гальтон, Дж. Кеттел) [12].

Огляд літератури дозволяє констатувати, що категорія «психодіагностика» розглядається вченими відповідно до теоретичних позицій: індивідуальна психологія А. Адлера [1], онтопсихологія А. Менегетті [9], психодрама Дж. Морено [11], трансперсональна психологія С. Гроф [5], символдрама Х. Льюїнер [8], психодинамічний підхід Т. С. Яценко [19-23] та ін. У символдрамі, онтопсихології діагностика застосовується як інтерпретація, що спирається на конкретні значення символів. Індивідуальна психологія ставить акцент на здатності суб'єкта до самодіагностики його власного матеріалу, що сприяє психокорекції. У класичній психодрамі превалює дія, яка забезпечує матеріал для діагностики, а корекція відбувається в процесі безпосереднього переживання почуттів.

У психодинамічному підході дослідження феномену цілісності психіки базується на процесуальній діагностиці (єдності діагностики та корекції), в основі якої лежить діалогічна взаємодія психолога з суб'єктом. Діало-

гічна взаємодія у процесуальній діагностиці означає здатність психолога розпізнавати в процесі групової корекції індивідуально-психологічні риси особистості [23]. Процесуальна діагностика зумовлює каталізацію спонтанної, невимушеної поведінки суб'єкта, що визначає ефективність інтерпретації. Діагностико-корекційному процесу у групах АСПП притаманна неповторність конкретно-семантичного аспекту, який пов'язаний з індивідуальністю та своєрідністю особистісних проблем протагоніста. Т. С. Яценко вказує, що «особливості процесуальної психодіагностики залежать від ступеня ригідності «захисних» тенденцій індивіда, від його психологічної готовності до навчання й мотиваційної сили та орієнтації на самозміни, на оновлення свого способу життя, бачення довколишнього світу» [21, с. 35]. У глибокому пізнанні діагностика будується на максимальному наближенні до внутрішньої феноменології суб'єкта, до його бачення себе й оточуючих, до розуміння неусвідомлених детермінант, що зумовлюють виникнення труднощів у спілкуванні.

В основі діагностико-корекційного процесу глибокого пізнання є діалогічна взаємодія, що спирається на логічну вірогідність поведінкового матеріалу. Т. С. Яценко ставить акцент на наявності взаємних переходів від мови прогнозів (на основі висловлювань суб'єкта чи його продуктів діяльності) до їх підтвердження наступною активністю респондента в діалогічній взаємодії, які виявилися істинними [19, с. 31]. Процесуальна діагностика у діалогічній взаємодії психолога з респондентом зорієнтована на актуалізацію спонтанної активності останнього, яка каталізується внутрішнім мотивним компонентом, мотивацією. Варто зазначити, що діагностичний процес у групах АСПП передбачає вбудованість в природний порядок психічного, який об'єктивований безпосередньою активністю респондента. Так, Т. С. Яценко говорить, що: «Методологічно важливою є пріоритетність висловлювань респондента, що передбачає необхідність психолога слідувати за феноменом психічного з метою пізнання закономірностей його впорядкованості та виявлення асоціативних ланцюгів у поведінкових актах (поведінці)» [22, с. 24].

Важливим аспектом реалізації процесуальної діагностики є ініціювання учасників груп АСПП до візуалізованої саморепрезентації з використанням допоміжних засобів (малюнок, іграшка, ліпка і т.д.). Саморепрезентація є центральною ланкою у експлікації латентних змістів психіки назовні, що відкриває перспективи пізнання глибоких чинників виникнення особистісної проблеми. Процес візуалізованої самопрезентації забезпечує респонденту відчуття захищеності. Вкажемо деякі характеристики презентантації: несвідоме прямолінійно не об'єктивує свого змісту; презентант (в статичній формі) не передає смисл живої інстанції в її цілісності, тому потребує додаткових прийомів за допомогою діалогічної взаємодії. Така побудова діагностико-корекційного процесу співзвучна з позицією біхевіористів, що будь-яке знання приходить із зовнішнього сприйняття [19].

Мазохістичні тенденції психіки суб'єкта об'єктивуються за допомогою методу психоаналізу комплексу тематичних психомалюнків, що є методикою активної соціально-психологічного пізнання. Дана методика реалізує дослідження індивідуально-неповторної логіки несвідомого та забезпечує цілісне пізнання психіки в її свідомих та несвідомих виявах.

Діагностико-корекційним можливостям малюнку з метою глибоко-психологічного пізнання та психокорекції в рамках психодинамічного підходу присвячені праці Т. С. Яценко та її послідовників: К. А. Бабенко (механізми символізації) [2], І. В. Євтушенко (архетипна символіка) [6], Л. В. Мошенської (діагностичні можливості комплексу тематичних психомалюнків) [12], Л. Г. Туз (психоаналітична інтерпретація) [16]. В групах АСПП, використовують різні прийоми малювання:

- вільне малювання (кожен учасник малює, що хоче);
- додаткове малювання (аркуш передається по колу, кожен учасник вносить свій елемент у малюнок);
- розмовне малювання (члени групи спілкуються між собою за допомогою барв, ліній і образів відтворених на малюнку);
- спільне малювання (всі учасники групи малюють на одному аркуші);
- робота з використанням неавторських малюнків;
- комплекс тематичних психомалюнків [12].

Комплекс тематичних авторських малюнків передбачає зображення малюнків на задані теми (41 тема), які розкривають різні сторони життя суб'єкта: емоційні переживання, інтимні стосунки, пережиті травми дитинства, мрії, плани на майбутнє, ставлення до близьких людей, професійної діяльності і т.п. Темі малюнку каталізують емоційні аспекти минулого та теперішнього, що є сутнісними для їх автора. Визначена тема малюнку викликає проєкцію несвідомих потягів, бажань, переживань, що втілюються у певному образі, символі малюнку. Визначеність теми – це єднання свідомого з несвідомим, що забезпечується спонтанним виконанням малюнку.

З цього приводу Т. С. Яценко зазначає, що: «Малюнок є своєрідним актом комунікації і передбачає можливість виражати і передавати індивідуальний зміст в образній символічній формі. В малюнку представлена індивідуальна інтерпретація певної події чи переживання, зображення якої приносить полегшення для автора, тому малюнок ще й здійснює терапевтичну функцію. Малюнок, здатний глибоко виражати психологічний зміст, адекватний психіці суб'єкта, й одночасно забезпечувати його захищеність» [19, с. 154].

В основу психоаналізу комплексу тематичних малюнків покладено феноменологічний підхід, який передбачає врахування розуміння психологічного змісту малюнка самим автором. Це свідчить про те, що в процесі проведення аналізу у суб'єкта формується внутрішнє розуміння психічних явищ, пережитих подій, що в подальшому сприяє виявленню логіки несвідомого [9]. В контексті цього, вагомим є наукові здобутки Т. С. Яценко, яка тверджує, що: «Феноменологічний підхід до розуміння малюнка поєднується з психоаналітичним, який незмінно має справу з неповторним поведінковим матеріалом пацієнта, і це виводить на каузальні аспекти симптомів. Поняття феномен означає явище, що виникає в свідомості суб'єкта й не завжди адекватно відображає об'єктивну дійсність... Глибока психокорекція передбачає наближення до феноменології психіки суб'єкта з метою розкриття його особистісного потенціалу, розвитку соціально-перцептивного інтелекту» [21, с. 15].

Психоаналіз комплексу тематичних малюнків здійснюється на основі психодинамічної інтерпретації, яка передбачає інтелектуалізацію зображень самим автором та допомагає виявити логічну впорядкованість поведінкового матеріалу. Т. С. Яценко акцентує увагу на тому,

що: «Процесуальна діагностика та корекція враховують динамічні характеристики психіки, внаслідок чого психолог має змогу визначати динаміку діалогу адекватно пізнанню феномена психіки протагоніста. При цьому попередній комунікат зумовлює наступний крок у просуванні разом із протагоністом до глибинного пізнання індивідуально-неповторної психіки» [9, с. 202]. У психодинамічному пізнанні провідним виступає аналіз асоціативно-логічного ланцюга, який презентований спонтанністю поведінки.

Рис.1. Драматичне минуле

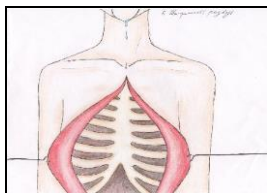

Рис. 2. Конфлікт (розлучення)

Рис.3. Моє минуле

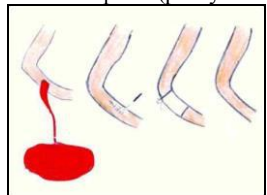

Рис.4. Криза та етапи виходу з неї

Рис.5. Проблеми, з якими важко впоратися

Рис.6. Драматична подія мого життя

Рис.7. Відчуття самотності

Представлені малюнки студентів-учасників глибинного пізнання психіки (АСПП) ілюструють тенденцію нанесення фізичних пошкоджень власній персоні (див. рис. 1-4). Ілюстрації дозволяють діагностувати особливості проявів мазохізму та деструктивних тенденцій у поведінковому аспекті, які він задає. Аналізуючи малюнки можна спостерігати прояви аутоагресивних (агресії повернутої на самого себе) тенденцій, які пов'язані з внутрішніми протиріччями («люблю – не люблю», «хочу бути коханим – хочу дистанціюватися, бути самотнім»). Неможливість адекватного вираження чуттєвої сфери призводить до активізації енергії мортідо, яку

суб'єкт спрямовує на власну персону – саморуїнування та самопокарання, що є одними із головних характеристик мазохізму.

Вивчаю проблему мазохізму завдяки малюнкам ми маємо змогу констатувати схильність людини до балансування між відчуттям граней життя та смерті (внутрішній базальний конфлікт), що ставить питання про численні фіксації перинатального періоду, зокрема акту народження, при якому був характерний ризик – «бути чи не бути». В контексті цього С. Гроф зазначає, що мазохістські тенденції суб'єкта відображають суміш агресії, якій піддається плід з боку жіночої репродуктивної системи, і його біологічної реакції на задуху, біль і тривогу під час пологів.

Тому для таких людей є характерним чергування ролей жертви і жорстокого мучителя, потреба у фізичній затислості і відчутті болю, наявність екстазу, тобто суміші агонії та інтенсивної сексуальної насолоди (поєднання приємного із стражданням) [5]. Деприваційно-мазохістська тенденція психіки архетипно презентована шляхом внутрішньоутробних елементів в малюнках (див. рис. 5-7): мушлі, утроби, яйця, пуповини. Це свідчить про наявність фіксацій перинатального періоду, що пронизують сюжети візуалізації особистісної проблеми під прикриттям будь-якою темою.

Висновки. Аналіз наукової літератури дозволяє зробити висновок, що діагностика психіки у глибинному форматі має процесуальний (єдність діагностики та корекції) характер, що ґрунтується на діалогічній взаємодії психолога і респондента та сприяє інтеграції психіки на більш високому рівні її розвитку. Психодинамічний підхід спирається на розуміння символічності несвідомого і передбачає використання візуалізованих засобів (малюнку) пізнання. Візуалізовані (репрезентанти) форми психічного символічно презентують єдність сфер свідомого і несвідомого. Глибинна психокорекція у форматі психодинамічного підходу спрямована на відновлення взаємозв'язків між сферами свідомого і несвідомого через декодування інформації у діалогічній взаємодії.

Діагностико-корекційна робота з комплексом тематичних психомалюнків дозволяє констатувати вияв мазохістичних тенденцій в поведінці суб'єкта (див. рис. 1-7), а саме: нанесення фізичних ушкоджень самому собі, неможливість вираження любові; обтяженість почуттями ненависті, неповноцінності; відчуття меншовартості; капсулювання себе у інфантильній позиції (зображення себе в утробі); ригідність, програваність поведінки. Таким виявам властиве домінування енергії мортідо над лібідом, що знаходить вираження у тенденції до не існування, омертвіння та самопокарання, що є проявом феномену мазохізм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии: Лекции по введению в психотерапию для врачей, психологов и учителей / А. Адлер. – Москва: ЭКСМО, 2002. – 214 с.
2. Бабенко К. А. Взаємозв'язок механізмів символізації змісту несвідомого (на матеріалі психоаналізу комплексу тематичних психомалюнків): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 2007. – 20 с.
3. Борнесс Э. Психоаналитические термины и понятия / Э. Борнесс. – М.: «Класс», 2000. – 637 с.
4. Венера в мехах. Л. фон Захер-Мазох. Венера в мехах. Ж. Делёз. Представление Захер-Мазоха. Фрейд. З. Работы о мазохизме / Сост., пер. с нем. и франц. и комментарии А.В. Гараджи. – М.: РИК «Культура», 1992. – 380 с.
5. Гроф С. За пределами мозга / С. Гроф. – 2-е изд. – М.: Изд-во Трансперсонального ин-та, 1993. – 504 с.
6. Євтушенко І. В. Роль архетипної символіки у вираженні інтимних почуттів суб'єкта до близьких йому людей (на основі дослідження міфів, казок та психомалюнків): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 2004. – 20 с.

7. Катыльмов Л. Л. Словарь по сексологии / Л. Л. Катыльмов. – М.: Дрофа, 2007. – 112 с.
8. Лейнер Х. Катагитное переживание образов: Основная ступень / Х. Лейнер. – М.: Эйдос, 1996. – 253 с.
9. Менегетти А. Образ и бессознательное: учебное пособие по интерпретации образов и сновидений: перевод с итальянского. Москва, 2000. 448 с.
10. Мещеряков Б. Г. Большой психологический словарь / Б. Г. Мещеряков, В. П. Зинченко. – 4-е изд. - М.: АСТ МОСКВА; СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2009. – 811 с.
11. Морено Дж. Включи свою внутреннюю музыку: Музыкальная терапия и психодрама / Дж. Морено. – М.: «Когите-Центр», 2009. – 143 с.
12. Мошенская Л. В. Диагностические возможности комплекса тематических психорисунков в исследовании глубинных аспектов психики: дис на здобуття наук ступеня канд психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Киев, 1998. 254с.
13. Оксфордский толковый словарь по психологии [под ред. А. Ребера]. – М.: 2002. – 384 с.
14. Психологическая энциклопедия / [под ред. Р. Корсини, А. Ауэрбаха]. – 2-е изд., – СПб.: Питер, 2006. – 1096с.
15. Рихард фон Крафт-Эбинг Половая психопатия / Р. фон Крафт-Эбинг. – М.: Книжный Клуб «Книговек», 2013. – 624 с.
16. Туз Л. Г. Психаналітична інтерпретація як засіб корекції поведінки учасників активного соціально-психологічного навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 2010. 20 с.
17. Фрейд З. Экономическая проблема мазохизма / З. Фрейд // Психологія, 2011. - № 1 (15). – С. 8-19
18. Шапар В. Психологічний тлумачний словник. Близько 2500 термінів / В. Шапар. – Харків: Прапор, 2004. – 460 с.
19. Яценко Т. С. Психоаналитическая интерпретация комплекса тематических психорисунков (глубинно-психологический аспект) / Т. Яценко, Я. Кмит, Л. Мошенская. – М.: СИПРИА, 2000. – 192с.
20. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: активне соціально-психологічне навчання: [навч. посіб.] / Т. С. Яценко. – К.: Вища шк., 2004. – 679 с.
21. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: [навч. посіб.] / Т. Яценко. – К.: Вища шк., 2006. – 382с.
22. Яценко Т. С. Методологія глибинно-корекційної підготовки психолога / Т. С. Яценко, А. В. Глузман. – Днепропетровск: Інновація, 2015. – 394 с.
23. Яценко Т. С. Самодепривація психіки та дезадаптація суб'єкта: монографія / Т. С. Яценко, В. І. Бондар, І. В. Євтушенко, М. М. Кононова, О. Г. Максименко. – К.: Вид-во НПУ імені М. Драгоманова, 2015. – 280 с.

REFERENCES

1. Adler A. Practice and theory of individual psychologists: Lectures on introduction to psychotherapy for doctors, psychologists and teachers / A. Adler. - Moscow: EKSMO, 2002. - 214 p.
2. Babenko K. A. Interconnection of the mechanisms of symbolization of the contents of the unconscious (based on the material of the psychoanalysis of the complex psychomechanics complex): author's abstract. dis for obtaining sciences. Degree Candidate psychologist Sciences: special 19.00.07 "Pedagogical and age psychology". Kyiv, 2007. - 20 p.
3. Borness E. Psychoanalytic terms and concepts / E. Borness. - M.: "Class", 2000. - 637 p.
4. Venus in the furs. L. von Sacher-Masoch. Venus in furs. J. Deleuze. Representation of Sacher-Masoch. Freud. Z. Works on masochism / Comp., Trans. with him. and French. and comments A.B. Garadzhi. - M.: RIC "Culture", 1992. - 380 p.
5. Grof S. Outside the brain / S. Grof. - 2 nd ed. - M.: Publishing house of the Transpersonal Institute, 1993. - 504 p.
6. Evtushenko I.V. The role of archetypal symbols in expressing the intimate feelings of the subject to the people close to him (on the basis of the study of myths, fairy tales and psycho): author's abstract. dis for obtaining sciences. Degree Candidate psychologist Sciences: special 19.00.07 "Pedagogical and age psychology" Kyiv, 2004.-20p.
7. Katalymov LL Dictionary on Sexology / LL Katalymov. - M.: Drofa, 2007. - 112 p.
8. Lainer H. Catamitive experience of images: The main step / H. Leyner. - M.: Eidos, 1996. - 253 p.
9. Meneghetti A. The image and the unconscious: a textbook on the interpretation of images and dreams: translation from Italian. Moscow, 2000. 448 p.
10. Meshcheryakov BG. The Great Psychological Dictionary / BG Meshcheryakov, VP Zinchenko. - 4 th ed. - Moscow: AST MOSCOW; St. Petersburg.: Prime-EVROZNAK, 2009. - 811 p.
11. Moreno J. Turn your inner music: Music therapy and psychodrama / J. Moreno. - M.: "Kogite-Tsentr", 2009. - 143 p.
12. Moshenskaya LV Diagnostic capabilities of a complex of thematic psychosunks in the study of the deep aspects of the psyche: dis. on the basis of science. stepping cand. psychol. Sciences: spec. 19.00.07 "Pedagogical and historical psychology" Kiev, 1998. 254p.
13. Oxfordian explanatory dictionary on psychology [pod. A. Rebera]. -M.: 2002. - 384 p.
14. Psychological encyclopedia / [under ped. R. Corsini, A. Ayerbach]. - 2 nd ed., - St. Petersburg.: Piterep, 2006. – 1096 p.
15. Richard von Kraft-Ebing Sexual psychopathy / R. von Kraft-Ebing. - Moscow: Book Club "Knigovek", 2013. - 624 p.
16. Tysz L. G. Psychoanalytic integration as a result of the copeption of the behavior of the active social-psychological nauvchennya: author's abstract. dis for obtaining sciences. Degree Candidate psychologist Sciences: special 19.00.07 "Pedagogical and age psychology". Kyiv, 2010. - 20 p.
17. Freud S. The economic problem of masochism / Z. Freud // Psychoanalysis. - K.: International Institute of Depth Psychology, 2011. - No. 1 (15). - P. 8-19
18. Shapap V. Psychological Glossary. About 2,500 tepmen / V. Shapap. - Napkiv: Ppapor, 2004. - 460 p.
19. Yatsenko T. S. Psychoanalytic interpretation of the complex of thematic psychodracks (depth-psychological aspect) / T. Yatsenko, Ya. Kmit, L. Moshenskaya. - Moscow: SIP RIA, 2000. - 192 p.
20. Yatsenko T. S. Theory and practice of group psycho-correction: more active social-psychological training: [curriculum vitae]. manual.] / T. S. Yatsenko. - K.: Higher School, 2004. - 679 pp.
21. Yatsenko T. S. Fundamentals of deep psychocorrection: phenomenology, theory and practice: [teach. manual.] / T. Yatsenko. - K.: Vishashhk., 2006. - 382 p.
22. Yatsenko T. S. Methodology of depth-correctional preparation of a psychologist / T. S. Yatsenko, AV Gluzman. - Dnepropetrovsk: Innovation, 2015. - 394 p.
23. Yatsenko T. S. Self-hypnosis of the psyche and disadaptation of the subject: monograph / T. S. Yatsenko, V. I. Bondar, I. V. Evtushenko, M. M. Kononova, O. G. Maksimenko. - K.: View of the National Drama Theater named after M. Drahomanov, 2015.-280 p.

Diagnosis of masochism in the deep knowledge of the psyche of the subject

N. A. Ivanova

Abstract. The article is made in the context of the psychodynamic paradigm and is devoted to the problem of diagnosing masochistic tendencies in the deep knowledge with the use of visualized representatives. The content of the terms "masochism" and "diagnostics" is revealed, their main features are singled out. On the basis of the conducted research it was established that the psychomative causes the objective discovery of the personality problem of the subject and the understanding of the unconscious determinants of its occurrence. The article covers: the diagnostic and correctional possibilities of a psychomultiplier, which objectifies the presence of stabilized contradictions in the psyche.

Keywords: active social-psychological knowledge (ACIII), profound knowledge, masochism, procedural diagnostics, psychodynamic paradigm, psychomative, self-depravity.